

vestra, vel die q cordis cōtritio est a malo ad bonum, a diabolo ad Deum conuersio. Iohe. 2. Conuertimini ad me in toto corde vestro. Conuersio autem est cordis vndiq; versio. de pœnitent. dist. 1. capit. conuertimini. hæc Hostien. in sum. de pœnitent. & remissio. charta. 1. col. 3. versu. Quid si contritio. & col. 4. versu. qualis debeat esse cōtri-

tio. Secundum Theologos, contritio pro vt est virtus, seu actus virtutis, que pœnitentia dicitur diffinitur sic. Contritio est dolor voluntatis assumptus pro peccatis, put vero est pars sacramenti, habens relationem ad alias partes, est dolor voluntarie assumptus

de los pecados que fizieron. La segūda, q los conflessen^a verdaderamente^b, non encubriendo ninguno a sabiendas, nin menguado de dezir todo aquello de q se acordaren. La tercera, q fagan emienda dellos, segund les mādaren aquellos a quien se confessaren. E estas tres cosas deue fazer cada vn pecador: porq erro cōtra Dios en tres maneras. La vna, por q ouo fabor de pēsar el pecado. La otra, porque consentio en el, queriendolo fazer. La tercera, por la soberuia que ouo,

pro peccatis, cum proposito confitendi & satisfaciendi. Videas Sanctum Thom. & alios Theologos in. 4. sententiarum. dist. 17. Debet autem peccator niti & orare pro magna contritione, sed si maiorem non potest habere, saltem doleat se peccasse, & hoc sufficit, sed propter hoc doleat, quia Deum offendit, nam si ex alijs causis doleret, propter infamiam forte, vel amissionem honoris: non est digna pœnitentia. cap. vt constitueretur. 50. distinctio. neque exigitur peccatores tantum dolere. quod potius vellent omnem pœnam substinere, quam peccasse. vt tradit Innocent. & Ioann. Andr. in capitul. omnis vtriusque sexus. de pœnitent. & remissio. & secundum Petrum de Palude. a pœnitente requirendum est, si pœnitet, & si non sufficienter dolet, an hoc sibi displiceat, & vellent sufficienter dolere. & hoc sufficit. quod Syluester in Summa in verbo, Contritio. §. 1. dicit valde esse notandum: quia sic dispositus est contritus, vel saltem attritus, vt possit absolui. & dicit glo. in capit. quem pœnitet. de pœnitent. distinctio. 1. quod conteri quis debet de omni peccato & eius varietate. vt in capit. Consideret. de pœnitent. distinctio. 5. & distinctio. 6. cap. qui vult.

2 a ¶ *Quelos conflessen.* Gloss. in Summa de pœnitent. distinctio. 5. dicit quod ad confessionem tenentur ex vniuersalis Ecclesie traditione potius, quam ex noui vel veteris testamēti auctoritate: & q traditio Ecclesie obligatoria est, vt præceptum. argum. 1. 1. dist. in his rebus. & q necessaria est confessio in mortalibus apud nos, sed apud Græcos dicit, quod non, quia non emanauit ad illos traditio talis. & illud Epistolæ Iacobi. Confitemini alterutrum peccata vestra, dicit fuisse consilij primo, alioquin ligaret & Græcos, non obstante eorum consuetudine. Abb. etiam in cap. omnis vtriusque sexus. de pœnitent. & remissioni. colum. 5. versicul. extra glo. tenet opinionem dict. gloss. Theologi tenent, quod vt est mentalis facta Deo, est de iure naturali, vt autem est vocalis, est de iure diuino nouæ legis, vt tradit Sanctus Thom. 4. sententiarum. distinctio. 17. & sanctus Bonauentura, Ricardus, & Scotus, pro quibus valde concludit auctoritas illa Ioan. 20. Quorum remisseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt: & ideo neque Papa dispensare potest super sacramento confessionis, ne quis confiteatur homini, secundum sanctum Thomam in. 4. sententiarum. distinctio. 16. quæstio. 3. artic. 1. in fine, quia sacramenta sunt ex institutione diuina, bene tamen Papa posset dispensare, vt differret confessionem ultra annum, de quo etiam per Archidia. de pœnitent. distinctio. 5. in Summa ad finem. Decius consil. 1. 1. 2. num. 5. Peccata venialia nō tenentur quis singulariter confiteri. glo. in cap. perfecta pœnitentia. de pœnitent. distinctio. 1. Hostien. vero in Summa de pœnitent. & remissionib. charta. 2. versic. de quibus peccatis. ponit in hoc tres opiniones. Prima, vt non sit necesse confiteri venialia peccata sacerdotibus, & si copia sacerdotis habeatur, dūmodo hoc ex contemptu nō prætermittatur: & q sufficeret ea confiteri cōequali. Secunda, q necdum mortalia, sed etiā venialia pandenda sunt sacerdoti, qui ligandi & soluendi potestatem habet, si ipsius copia habeatur. & est argumentum pro eis de pœnitent. distinctio. 1. cap. Agite pœnitentiam. Tandem ponit ipse tertiam opinionem, & dicit esse distinguendum inter venialia, & venialia: habent enim tres gradus sicut Apostolus testatur. prima ad Corinth. cap. 3. & habetur in. §. alias. 2. 5. distinctio. ligna scilicet fœnum & stipu-

lam. Per ligna maiora venialia intelliguntur, & quæ nimis sunt inueterata vel in consuetudine iam deducta, quæ ex ipsa frequentatione & contemptu mortalia reputantur vel sequuntur. vt in cap. & si Christus. §. quædam. de iure iurando. & secundum hoc dicit intelligendum, quod August. dicit, quod nullum peccatum adeo veniale

est, quod non fiat criminale dū placet. vt in. d. §. criminis. & §. sequ. dist. 25. & tūc debet confiteri, si fieri possit. & de his dicitur. Vitasti grandia, vide ne obruaris arena. Per fœnum, intelligas minora, & hæc cōfitebda sunt saltem in genere. c. de quotidianis. de

en cūplirlo de dicho, e d fecho. Así por estos tres males, todo Christiano, que se confessare verdaderamente, deue fazer aquellas tres emiēdas sobredichas: ca se deue doler en su coraçon, por el pensamiento malo q penso, en q ouo labor: e deue lo dezir por su boca, porque fue desuergonçado^c, queriendolo fazer, e ha de fazer emiēda, por la soberuia que ouo en si, por cumplir el pecado. E para estas cosas mostrar, amēazo Elias propheta por mādado de Dios a Azahel rey

pœnitent. distinctio quarta. Per stipulam intelligere minima venialia, quæ in sola cogitatione consistunt, & quæ ad consensum non perueniunt, vt de pœnitentia. distinctio, secūda. ca. Sicut de tribu. Abbas in capit. Omnis vtriusque sexus. de pœnitent. & remissioni. dicit, quod bonum consilium est. de quo gloss. ibi. vt confiteatur quis venialia, si recolit, præsertim si deducta sunt in consuetudine. Cardinal. Alexand. in dicto. §. criminis. loquitur in hoc satis intricate. Sanctus Thomas. 4. sententiarum distinctio. 16. & 17. Scotus & Petrus de Palude ibidem, & communiter doctores dicunt, quod regulariter non teneamur confiteri peccata venialia, neque ex vi sacramenti, neque ex dispositione. capit. Omnis vtriusque sexus. de pœnitent. & remissioni. & intellige de cōfessione in especie per singulis. vt in principio gloss. diximus. Tenemur tamen ratione statuti Ecclesie confiteri venialia, in genere dicendo. Nos quidē immunes a peccato mortali, secundū consciētiā nostrā tamen in multis alijs deliquisse, & potere absolutionē secundum Syluest. in Summa in verbo. Cōfessio. 1. §. 1. 3. quæritur. Si tamen quis dubitet an sit mortale, vel veniale, teneatur cōfiteri eum in specie secundū sanctum Thomam vbi supra.

b ¶ *Verdaderamente.* Debet enim esse cōfessio pura, & fidelis, & integra, & debet habere cōfessio sexdecim, quæ his versibus continenter.

*Sit simplex, humilis, Confessio, pura fidelis
Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,
Integra, secreta, lacrymabilis, accelerata,
Fortis & accusans, & sit parere parata.*

Secundum sanctum Thomam & alios Theologos in. 4. sententiarum distinctio 17. vbi hæc plene exponuntur. Vide etiam per Hostien. in Summa de pœnitent. & remissioni. charta. 3. colum. 2. & 4. & 5. versu. qualis debet esse confessio. & vide gloss. notabilem capit. quem pœnitet. de pœnitent. distinctio. 1. & duæ de prædictis scilicet quod sit frequens & festina sunt de bene esse, secundum Syluest. in Summa in verbo. Confessio la. 1. versu. primo vero quæritur.

c ¶ *Desuergonçado.* Debet ergo in confessione vincere erubescētiā, & ipsa erubescētia partem habet remissionis: quoniam & verecundia magna est pœna. vt in cap. quem pœnitet. de pœnitent. distinctio. 1. & non debet diuidi confessio timore verecundie. cap. 1. versu. cautus. de pœnitent. distinctio 5. & contra hunc pudorem est triplex medicina. Prima, consideratio rationis naturalis: si enim non erubuit peccare, quod inhonestum & inutile fuit, non debes secundum rationem naturalem erubescere confiteri, quod honestum, & vtile est. vnde dicit beatus Bernardus. O insania nimia hominum, pudet abluī, & nō pudet inquinari: pudet sordes abstergere, & non pudet contrahere: abstergitur caliga, & contemnitur anima! Secūda, est virtus diuinæ intuitionis, quam nihil celari potest etiam minimam cogitationem. ad Hebræos. 4. Omnia nuda sunt & aperta oculis eius. capit. nouit. de iudi. Tertia, est comparatio futuræ confusionis. Ecclesiast. 4. est confusio adducens ignominiam siue peccatum. & est confusio adducens gloriam. de his plene per Hostien. in Summa de pœnitent. & remissio. charta. 9. colum. 1. versu. quæ impediant pœnitentiam.

Dixit